كردي

تەفسیری سێ جوزئی کۆتایی قورئانی پیرۆز

لەگەڵ پاشکۆی
کۆمەڵە نەحکام وبابەتێک
کە گرنگن بۆ ژیانی موسڵمان

پەرتووکە وەرگێڕاوە بۆ زیاتر لە چل زمانی جیاوازی دونیا

8-603-90056-3-6

26491

www.tafseer.info

Preview sample - page 1 of 3 - Soran University Academic Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشەکی

الحمد لله والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم... براو خوشکانی موسڵمانم : سڵاوی خوای گەورەتان لێ بێت وڕەحمەتی پەروەردگارتان بەسەردا بڕژێت، بزانن کەپێویستە چوار شت هەیە لەژیانماندا ببزانین :

یەکەمیان: زانیاریمان هەبێت. کە بریتییە لە ناسینی خوای گەورە (جل جلاله)و ناسینی پێغەمبەرەکەشی ﷺ وناسینی ئایینەکەشی کە ئایینی ئیسلامە، چونکە دروست نییە بەبێ زانیاری خواپەرستی بکەین، هەرکەسێش وابکات سەرەنجام وێڵ نەبێتو بەدڵنیاییەوە لەڕوویەکەوە لەنەصرانیەکان نەچێت.

دووەمیان: کارکردن بەو زانیارییانە، هەرکەسێك زانیاری هەبێتو کار بەو زانیارییەی نەکات ئەوە لە ڕوویەکەوە لەجولەکە نەچێت، چونکە ئەوان زانیارییان هەبوو، بەڵام کاریان پێنەنەکرد، بەکێك لە قێڵ وتەڵەکەکانی شەیتان ئەوەیە کە مرۆڤ هان ئەدات لە زانیاری دووریکەوێتەوە بە خەیاڵی ئەوەی کە ئەگەر شت نەزانێ ئەوە لای خوا عوزری نەبێت، بەڵام نازانێ، هەرکەس ئەگەر توانای ئەوەی هەبوو فێری شت ببێت، بەڵام خۆی فێری شت نەنەکرد ئەوە بیانووی نامێنێ لای خوا، ئەمەش قێڵی میللەتەکەی نوح بوو (علیه السلام)، کاتێ کە دەستیان نەکرد بە ناو گوێچکەیاندا جلەکانیان ئەدا بەسەر دەمو چاویاندا تا بەحسابی خۆیان بیانوویان هەبێت وببیانووبڕاو نەبن، وەك خوای گەورە ئەفەرموێ: ﴿ جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ ﴾(نوح :٧).

سێیەمیان: بانگەوازکردن بۆ ئەو زانیارییە، چونکە زانایان وبانگخوازان میراتگری پێغەمبەرانن، خوای گەورەش بەدڵنیاییەوە ئەفرینی لە بەنی ئیسرائیل کرد لەسەر ئەوەی کە بەرگرییان لەو خراپانە نەکرد کە میللەتەکەیان ئەیانکرد، بێفەرمانی لەئەو ئیشەی کەئەیانکرد، وەك خوای گەورە ئەفەرموێ: ﴿ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوۡنَ عَن مُّنكَرٖ فَعَلُوهُۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴾ (المائدة :٧٩) بانگەشەکردنو خەڵك فێرکردن بەکێك لە فەرزە کیفایەکان، ئەگەر هەندێك پێی هەستن وکارەکە بێنەجێ کەس گوناهبار نابێت، ئەگەر هەموو خەڵکیش وازیان لێهێنا ئەوە هەموویان گوناهبار دەبن.

چوارەمیان: نارامگرتنە لەسەر نازارەکانی زیان، نارامگرتن لەسەر فێربوونی ئەو زانیارییانە، نارامگرتن لەسەر کارکردن بەو زانیاریانە، نارامگرتن لەسەر بانگەشەکردن بۆ ئەو زانیاریانە.

لەپێناو بەشداریکردن لەئەهێشتنی نەزانین وناسانکاریکردن بۆ وەرگرتنی زانیاری پێویست (العلم الواجب)، لەم کتێبە کورتەدا هەستاوین بەکۆکردنەوەی هەندێ لەو شتانەی کەبەشی پێویست لەزانیارییە شەرعییەکان ئەدات بەخوێنەرەکانی، لەگەڵ ئایەتەکانی سێ جۆزئی کۆتایی قورئان وتەفسیرەکانیشی لەبەرئەوەی زۆر دووبارە نەبێنەوە وڕێسا شەرعییەکەش ئەڵێت :(ما لا يدرك كله لا يترك جله) ئەوەی نەتوانیت هەمووی بەدەست بهێنیت، خۆ هەموویشی وازلێناهێنیت واتە : بەپێی توانا وپێویست دەبێت هەوڵی شارەزابوون لەدینەکەت بدەیت، ئەم پەرتووکەش هەندێکە لەو بابەتە پێویستانە .

ئێمە زۆر پێداگریمان لەسەر ئەوە کردووە کە لە هەموو شتەکاندا زۆر بە کورتی شت بڵێینو ئەوەی فەرموودەی سەحیح وڕاستی پێغەمبەرە ﷺ لەسەری بنووسین، لای ئەوەش لێنادەین کە شتێکی کامڵو بێ عەیبمان نووسیبێ، چونکە ئەوە تەنیا خوای گەورەیە بۆ خۆی بڕیاریداوە، بەڵام ئەمەی ئێمە هەوڵی کەسێکە هەر ئەوەندەی لەباردایە، جانەگەر ڕاست ودروست دەرچوو ئەوە لەخوداوەیەو (لێی بەزیادبێت)و خۆ ئەگەر بە هەڵەشدا چووین، ئەوە لە دەروونو شەیتانەوە هاتووەتەدەرو خواو پێغەمبەری خوا ﷺ لێی دوورن، ڕەحمەتی خواش لەو کەسەبێت کە بەدیاری هەڵەکانمان بۆ ئەنێرێتەوەو ڕەخنەی ئامانجدار وبنیادنەرمان لێدەگرێت.

داوا لەخوای گەورەش دەکەین کەپاداشتی بەخێری هەموو ئەو کەسانە بداتەوە کە بەشداری ئامادەکردن وچاپکردن وبڵاوکردنەوە وخوێندنەوە وخەڵك فێرکردنی هەبووە لەم پەرتووکەدا وەئەو بەشداریەیان لێ وەربگرێت وپاداشت وخێری چەندقاتیان بۆ بنووسێت.

خوا زاناترە وصەلات وسەلامیش لەسەر پێغەمبەرمان موحەممەد ﷺ ونال وبەیت وهاوەڵانی بەڕێزی بەگشتی.

Preview sample - page 2 of 3 - Soran University Academic Digital Library

٤٤٤
زانكۆی سۆران
پێشخانەی کتێبی
زمارەی تۆماری کتێب
26491

فەزڵ و خێری قورئانخوێن

* قورئان کەلامی خوایە، فەزڵو گەورەیی قورئان لە بەرامبەر قسە وکەلامی خەڵکی تردا وەک فەزڵو گەورەیی خوا وایە لە بەرانبەر دروستکراوەکانیدا، باشترین وتەیەکیش لەزمان پێغەمبەر ﷺ ەوە یە کەقورئانی پێ بخوێنرێت.

هەندێ لە فەزڵو خێری فێربوونی قورئان و خەڵک فێرکردن و خوێندنەوەی

پاداشتی فێرکردنی قورئان: پێغەمبەر ﷺ فەرمووێت: (باشترینتان ئەوانەن فێری قورئان ئەبن و کەسانی تریش فێری قورئان دەکەن). { رواه البخاري }

پاداشتی خوێندنی قورئان: پێغەمبەر ﷺ فەرمووێت: (هەرکەس پێتێك لە قورئان بخوێنێت چاکەیەکی دەستدەکەوێت، چاکەش بە دەقاتی خۆی ئەدرێتەوە). { رواه الترمذي }

ئیبن رەجەب ئەڵێت: "چەندقاتکردنەوەی خێرو چاکە بۆ هەموو خێرێکە، قورئانیش بە رووتی ئەمە ئەڵێت و فەرمووێت: (من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها) هەرکەس چاکەیەك بکات خوا دە چاکەی بۆ ئەنووسێ، بەڵام چەندقاتکردنەوەی دوای دە جارەکە ئەوە بۆ ئەو کەسانەیە کە خوای گەورە ویستی وایە بۆیان چەندجارەی بکاتەوە، جاری وامەیە بۆیان ئەکاتە حەوتسەد قات و زیاتریش، پاش فەزڵو بەرەکەتی خوا هۆی ئەمەش بریتییە لە ملکەچبوونی دڵو بیرکردنەوەو تێگەیشتنی لێی ....

خێر وفەزڵی قورئان فێربوون ولەبەرکردن وپسپۆری هێنانەوە لەخوێندنەوەیدا:

پێغەمبەر ﷺ فەرمووێ: (نموونەی ئەو کەسەی کە قورئان دەخوێنێ و لەبەریشی دەکات لەگەڵ فریشتە پاکەکانی خوادایە و نموونەی ئەو کەسەی کە قورئان دەخوێنێت و بەردەوام هاوڕێیەتی دەکات و دەیڵێتەوە و لەسەری قورس ئەوەستێت، دوو پاداشتی پێ دەدرێت) { متفق عليه } هەروەها پێغەمبەر ﷺ فەرمووێ: (ئەوترێ بە هاوڕێیانی قورئان: بخوێنە و بەرزبەرەوەو دەنگ هەڵبڕە بە قورئان، وەک چۆن لە دونیادا دەنگت هەڵدەبڕی، چونکە پلەی تۆ لە وێدا دەوەستێ کە کۆتا ئایەتی تێدا دەخوێنی). { رواه الترمذي } .

"خەتتابی" دەڵێت: پلەکانی بەهەشت بە ئەندازەی ئایەتەکانی قورئانە، ئەوترێت بە قورئانخوێن: بەو پلیکانەدا سەرکەوە بە ئەندازەی ئەو ئایەتانەی لە دنیادا دەتخوێندن، هەرکەس هەموو ئایەتەکانی قورئان بخوێنێ، لە ئاخیرەتدا دەسەڵات پەیدادەکات بەسەر ئەوپەڕی پلەکانی بەهەشتدا، هەرکەسیش جوزئێ لە قورئان بخوێنێ ئەوە بە ئەندازەی ئەو جوزئە بە پلیکانەکاندا سەردەکەوێت، ئەوسەری پاداشتی لە ئەوسەری خوێندنەوەکەیدا رادەوەستێت.

پاداشتی ئەو کەسەی کە منداڵەکانی فێری قورئان دەکات: پێغەمبەر ﷺ فەرمووێ: (هەرکەس قورئان بخوێنێت و فێری قورئان خوێندنیش ببێت و کاری پێ بکات، لە رۆژی قیامەتدا دایکو باوکی تاجێکی وا ئەکرێتە سەریان کە رۆشناییەکەی وەک رۆشنایی خۆرە، دوو عابای جوانی واشیان ئەکرێتەبەر دونیا لە بەرانبەریاندا خۆی ڕاناگرێ، ئەپرسن: هۆی چیبە ئەم بەرگانە کرایە بەرمان؟ پێیان ئەوترێ: بەهۆی ئەوەی منداڵەکەتان خەریکی قورئان بووە). { رواه الحاكم }

Preview sample - page 3 of 3 - Soran University Academic Digital Library